

VODIČ KROZ MIRENJE

UVOD

Kao jedan od načina rješavanja sporova mirenje je prvi puta regulirano u hrvatskom zakonodavstvu posebnim propisom - Zakonom o mirenju („Narodne novine“, broj 163/03, stupio na snagu 24. listopada 2003. godine), u koji su ugrađene neke od osnovnih smjernica iz Preporuka Vijeća Europe o mirenju u građanskim i trgovačkim sporovima te iz tzv. Zelene knjige o alternativnom rješavanju sporova u građanskom i trgovačkom pravu Europske Unije. Zakon je izmijenjen 2009. godine, a početkom 2011. godine je donesen novi Zakon o mirenju („Narodne novine broj“, broj 18/11), koji je u cijelosti stupio na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, a i danas je na snazi. Donošenjem posebnog zakona koji regulira materiju mirenja, Hrvatska je postala jedna od malobrojnih država koje su zakonski kodificirale postupak mirenja.

U skladu s prevladavajućim mišljenjem eksperata s područja mirenja, svaki spor koji se vodi o pravima kojima stranke mogu slobodno raspolagati pogodan je za postupak mirenja, a sukobljene strane treba gotovo uvijek ohrabrivati na mirno rješenje spora. Postupak mirenja je naročito pogodan u sporovima iz gospodarstva (tzv. trgovački sporovi), kao i u prekograničnim sporovima (jedna od stranaka ima prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici Europske unije) u građanskim i trgovačkim stvarima, uz napomenu kako se u predmetne prekogranične sporove ne ubrajaju porezni carinski ili upravni sporovi ili oni sporovi koji se odnose na odgovornost države za čine ili propuste u vršenju vlasti.

Zakon o mirenju sadrži odredbe koje bi se mogle smatrati univerzalnim načelima za svako mirenje: dispozitivnost i stranačka autonomija, dobrovoljnost i konsenzualnost, neformalnost i povjerljivost postupka, procesna ravnoteža stranaka i poticanje mirenja kao izvansudskog načina rješavanja sporova.

Cilj mirenja je da se stranke izravno uključe u svoje sporove, izravno kontroliraju rad svojih zastupnika u tim sporovima, preuzmu u svoje ruke odgovornost za svoj život i za svoj spor i ne dopuste da netko drugi umjesto njih rješava njihov spor. Mirenjem se može postići cilj na najbrži i najjeftiniji način uz aktivno sudjelovanje stranaka u postupku.

Razvojem mirenja kao alternativnog načina rješavanja sporova, građanima i pravnim osobama se omogućava da, uz sudski postupak, mogu izabrati i mirenje, koje zbog brzine, jednostavnosti i troškova može biti prikladniji način rješavanja spora od samog sudskog postupka, a primarna odgovornost za rješavanje spora ostaje na strankama te omogućuje da se čak i najzahtjevniji sporovi riješe ili vode na zadovoljstvo stranaka, bez gubitka vremena, novca i emocionalnih šteta koje su tipične kod tradicionalnih načina rješavanja sporova.

SADRŽAJ

1. O mirenju
2. Vrste mirenja
3. Mirenje na sudu
4. Mirenje izvan suda
5. Postupak mirenja
6. Troškovi postupka
7. Nagodba i dovršetak postupka mirenja
8. Zašto mirenje
9. Registar izmiritelja
10. Odluka o poticanju izvansudskog rješavanja građanskih i trgovačkih sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska, odnosno pravna osoba kojoj je jedini osnivač ili član, odnosno imatelj udjela u pretežitom dijelu Republika Hrvatska
11. Zakoni koji reguliraju mirenje
12. Hodogram mirenja
13. Brze poveznice

O MIRENJU

Postupak mirenja u građanskim, trgovačkim, radnim i drugim sporovima o pravima kojima stranke mogu slobodno raspolagati uređen je Zakonom o mirenju („Narodne novine“, broj 18/11).

Mirenje ili medijacija (lat. *mediare* = posredovanje) je svaki postupak, bez obzira na njegov naziv (mirenje, medijacija, posredovanje, koncilijacija), u kojem stranke nastoje sporazumno riješiti svoj spor, odnosno postići međusobno prihvatljiv sporazum koji je u skladu s njihovim potrebama i interesima, uz pomoć treće nepristrane osobe - jednog ili više izmiritelja (posrednik, medijator, koncilijator), koji strankama pomažu postići nagodbu, bez ovlasti da im nametnu obvezujuće rješenje.

U pravilu je svaki spor pogodan za mirenje jer za uspjeh mirenja nije važna vrsta spora, već spremnost suprotstavljenih strana da riješe spor na ovaj, za njih najpovoljniji način. Mirenje se može provoditi neovisno o tome vodi li se o predmetu spora sudski, arbitražni ili drugi postupak.

U postupku mirenja sudjeluju stranke, odnosno njihovi zakonski zastupnici i izmiritelj, a po potrebi mogu sudjelovati i punomoćnici ili savjetnici te sudski vještaci ili drugi stručnjaci.

Izmiritelji moraju biti stručno osposobljeni i kontinuirano se usavršavati, a mogu biti suci, odvjetnici i drugi pravници te stručnjaci iz drugih različitih profesija. Izmiritelj ima obavezu pri vođenju postupka zadržati pravičan i jednak odnos prema strankama. Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele može se sastajati sa svakom od stranaka odvojeno, a informacije i podatke koje je primio od jedne strane može prenijeti drugoj strani samo uz njezin pristanak (tajnost postupka). Izmiritelj može sudjelovati u sastavljanju nagodbe i predlagati njezin sadržaj.

VRSTE MIRENJA

Mirenje se može provesti:

NA
SUDU

IZVAN
SUDA

MIRENJE NA SUDU

Postupci mirenja na sudovima:

- mogu se provesti na svim redovnim i specijaliziranim prvostupanjskim i drugostupanjskim sudovima (općinski, županijski, trgovački i Visoki trgovački sud RH)
- u svim fazama sudskog postupka, dakle i
- tijekom trajanja žalbenog postupka.

Procijeni li sudac da je određeni predmet pogodan za mirenje, s time će upoznati stranke i preporučiti im da spor pokušaju riješiti mirnim putem.

Postupke provode:

- isključivo suci toga suda koji su prošli obuku za mirenje i
- koji su određeni na listi sudaca izmiritelja koju utvrđuje predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova.

Sudac izmiritelj nikada ne provodi mirenje u sporu za koji je zadužen kao sudac.

Uspije li postupak mirenja:

- stranke mogu same sklopiti nagodbu ili
- vratiti se pred suca i sklopiti sudsku nagodbu.

U slučaju da stranke ne postignu nagodbu:

- stranke se vraćaju pred suca i nastavljaju započeti sudski postupak.

MIRENJE IZVAN SUDA

Postupke mirenja izvan sudova provode centri za mirenje pri:

- Hrvatskoj gospodarskoj komori
- Hrvatskoj obrtničkoj komori
- Hrvatskoj udruzi poslodavaca te institucije za mirenje, kao što su:
 - Hrvatska udruga za mirenje
 - Hrvatska odvjetnička komora
 - Hrvatski ured za osiguranje i
 - drugi.

Međutim, mirenje se s izabranim izmiriteljem može provesti i izvan spomenutih centara i institucija za mirenje.

POSTUPAK MIRENJA

Mirenje se provodi na način o kojem su se stranke sporazumjele.

Postupak mirenja karakterizira:

- dispozitivnost i stranačka autonomija
- dobrovoljnost i konsenzualnost
- neformalnost i povjerljivost postupka
- procesna ravnoteža stranaka
- kompetentnost izmiritelja
- zakonitost postupka
- načelo neovisnosti izmiritelja
- načelo usmenosti
- načelo savjesnosti i poštenja.

Mirenje se može provesti u:

- građanskim
- trgovačkim
- radnim
- obiteljskim i
- drugim sporovima o pravima kojima stranke mogu slobodno raspolagati, ako to odgovara prirodi pravnog odnosa iz kojeg proizlazi spor i ako posebnim zakonom za te sporove nisu propisana drugačija pravila.

Postupak mirenja pokreće se:

- prijedlogom jedne strane u sporu koji prihvati druga strana
- zajedničkim prijedlogom obiju strana za mirnim rješenjem spora, odnosno
- prijedlogom treće osobe (npr. suca u sudskom postupku).

Za pokretanje postupka mirenja nije potrebno unaprijed sklopiti sporazum kojim se stranke obvezuju da će buduće sporove rješavati mirenjem.

Postupak mirenja treba biti dovršen u roku od 60 dana od dana prihvata prijedloga za njegovo pokretanja, a ako stranke u tom roku ne sklope nagodbu, taj se rok može produžiti njihovim sporazumom.

TROŠKOVI POSTUPKA

- sudu pridruženo mirenje je besplatno za stranke koje se odluče za takvu vrstu mirenja
- postupak mirenja pred institucijama za mirenje i izmiriteljima naplaćuje se prema njihovom cjeniku.

Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, svaka snosi svoje troškove, a troškove postupka mirenja stranke snose na jednake dijelove, odnosno u skladu s posebnim zakonom ili pravilima institucija za mirenje.

NAGODBA I DOVRŠETAK POSTUPKA MIRENJA

Nagodba sklopljena u postupku mirenja obvezuje stranke koje su ju sklopile.

Ako su nagodbom stranke preuzele određene obveze, one su ih dužne pravodobno izvršiti.

Nagodba koja je sklopljena u postupku mirenja je ovršna isprava ako je u njoj utvrđena određena obveza na činidbu o kojoj se stranke mogu nagoditi te ako sadrži izjavu obvezanika o neposrednom dopuštenju ovrhe (klauzulu ovršnosti).

Nagodba koja se sklopi u postupku mirenja imati će svojstvo ovršne isprave ako se sastavi:

- u obliku javnobilježničkog akta,
- sudske nagodbe ili
- arbitražnog pravorijeka na temelju nagodbe.

Također, svojstvo ovršne isprave imaju nagodbe sklopljene u postupku pred sudovima časti pri komorama u Republici Hrvatskoj.

Mirenje je dovršeno:

- ako je jedna stranka uputila drugim strankama i izmiritelju pisanu izjavu o odustajanju od postupka mirenja, osim ako u postupku nakon odustajanja jedne stranke sudjeluju dvije ili više stranaka koje su voljne mirenje nastaviti
- ako su stranke uputile izmiritelju pisanu izjavu o dovršetku postupka
- odlukom izmiritelja da se postupak mirenja obustavlja, donesenom u pravilu nakon što je o tome strankama bila dana mogućnost da se izjasne, a zbog toga što daljnje nastojanje da se postigne mirno rješenje spora više nije svrhovito
- ako se nagodba ne sklopi u roku od 60 dana od početka mirenja, odnosno u drugom roku u skladu sa sporazumom stranaka
- sklapanjem nagodbe

ZAŠTO MIRENJE?

Mirenje je brz i učinkovit način rješavanja sporova. U njemu nema dokaznih prijedloga, svjedoka, iskaza vještaka, kao u parnici. Stranke iznose svoje argumente i pregovaraju, a izmiritelj ima ulogu neovisnog i nepristranog pomagača, koji pomaže suprotstavljenim stranama da postignu zajednički dogovor, prihvatljiv za obje strane podjednako.

U mirenju nije važno tko ima pravo, a tko ne, već je važno postoji li volja i interes riješiti spor na zajedničko zadovoljstvo.

U mirenju stranke imaju priliku doista saslušati jedna drugu, razumjeti i položaj i postupke onoga drugoga, koji su zapravo doveli do spora.

NEKI OD RAZLOGA ZBOG KOJIH SE STRANKE OPREDJELJUJU I ZBOG KOJIH BI SE TREBALE OPREDIJELITI ZA MIRENJE

- postupak mirenja je dobrovoljan, povjerljiv, neformalan i elastičan (sve izneseno tijekom postupka mirenja ostaje povjerljivo i ne može se upotrijebiti u ili izvan parničnog postupka)
- daje strankama bolje šanse izjasniti se o njihovom položaju i suprotnim interesima u sporu, uklonjen je rizik od neželjenih otkrića iz odnosa između stranaka: poslovna tajna, zaštita poslovne reputacije i slično te se odvija u ugodnom ambijentu i ozračju
- mirenje je jednostavan postupak, sadrži samo nekoliko svima razumljivih pravila
- u sudskom postupku stranke sebe i suca uvjeravaju u svoj pravni položaj na temelju zakona, a u postupku mirenja važni su interesi stranaka, a ne utemeljenost njihovih zahtjeva na zakonu
- u sudskom postupku sudac umjesto stranaka donosi odluku o njihovom sporu, a u postupku mirenja o vlastitom sporu odlučuju same stranke (vlastito rješenje spora), a izmiritelj je zadužen da osigura takvo ozračje u svakom trenutku
- stranke zadržavaju kontrolu nad postupkom, mirenje se može prekinuti u svakom trenutku izbjegava se pojava emocionalne frustracije kod stranaka, rezultat je u rukama stranaka –postiže se obostrano zadovoljstvo zajedničkim rješenjem, poboljšava se komunikacija između stranaka i poništavaju svi uzroci i posljedice sporenja, stranke obnavljaju svoju komunikaciju i svoj odnos, i zadržavaju ga u budućnosti
- za rješenje spora mirenjem treba mnogo manje vremena (najčešće se okončavaju na prvom sastanku ili najviše na nekoliko njih), mirenje završava nagodbom koju stranke dobrovoljno izvršavaju, što isključuje potrebu za vođenjem ovršnog postupka, nagodba sklopljena u postupku mirenja opskrbljena klauzulom ovršnosti, ima značaj ovršne isprave
- značajna prednost mirenja su i njegovi troškovi, ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, svaka snosi svoje troškove, a troškove postupka mirenja stranke snose na jednake dijelove, odnosno u skladu s posebnim zakonom ili pravilima institucija za mirenje
- **ne postoje negativne strane mirenja**

REGISTAR IZMIRITELJA

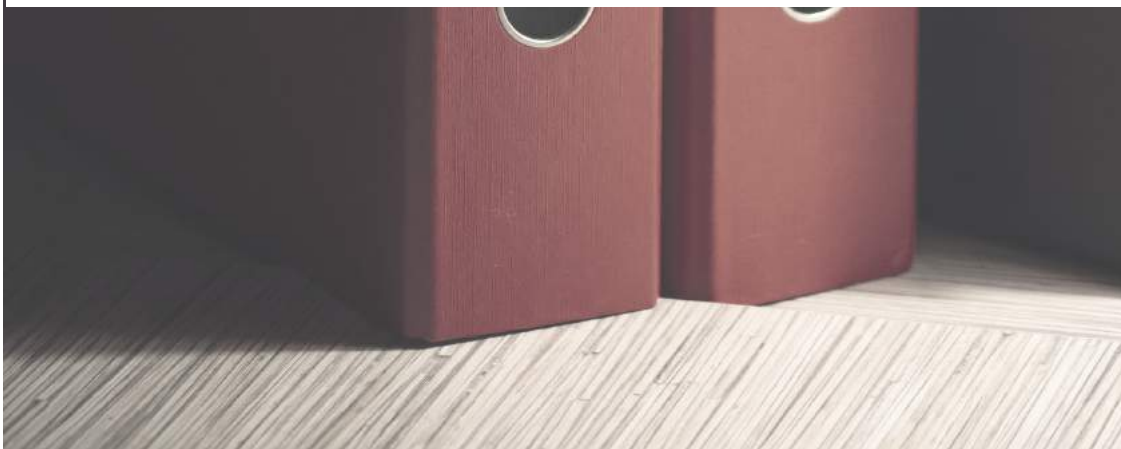
Sadržaj, način vođenja i oblik registra izmiritelja te standardi za akreditiranje institucija za mirenje i izmiritelja uređeni su Pravilnikom o registru izmiritelja i standardima za akreditiranje institucija za mirenje i izmiritelja („Narodne novine“, broj 59/11).

Registar izmiritelja vodi se pri Ministarstvu pravosuđa. U Registar su upisani izmiritelji koji su prošli obuku pri akreditiranim institucijama za mirenje prema odobrenom programu. Registar izmiritelja može se naći na mrežnim stranicama na adresi: <https://pravosudje.gov.hr/registri-i-baze-podataka/6348>

Za upis u Registar izmiritelja potrebno je priložiti:

- zahtjev za upis
- certifikat akreditirane institucije u izvorniku ili ovjerenom presliku o završenoj osnovnoj obuci za izmiritelje u trajanju od 40 sati
- kopiju osobne iskaznice
- podatak o OIB-u
- 55,00 kn državnih biljega (20,00 kn za zahtjev i 35,00 kn za rješenje)

Za ostanak u Registru izmiritelja potrebno je svake dvije godine dostaviti certifikat akreditirane institucije u izvorniku ili ovjerenom presliku o završenoj dodatnoj obuci za izmiritelje u trajanju od 20 sati.

**ODLUKA O POTICANJU IZVANSUDSKOG RJEŠAVANJA
GRAĐANSKIH I TRGOVAČKIH SPOROVA U KOJIMA JE STRANKA
REPUBLIKA HRVATSKA, ODNOSNO PRAVNA OSOBA KOJOJ JE
JEDINI OSNIVAČ ILI ČLAN, ODNOSNO IMATELJ UDJELA U
PRETEŽITOM DIJELU REPUBLIKA HRVATSKA**

- stupila na snagu 6. srpnja 2016., objavljena u „Narodne novine“, broj 62/2016
- danom stupanja na snagu Odluke stavljene su izvan snage:
 - Odluka o mjerama za poticanje alternativnog i izvansudskog rješavanja sporova u građanskopravnim predmetima u kojima je jedna od stranaka u sporu Republika Hrvatska (»Narodne novine«, broj 69/12)
 - Odluka o osnivanju Povjerenstva za poticanje alternativnog i izvansudskog rješavanja sporova (»Narodne novine«, br. 69/12 i 9/14) i
 - Odluka o preporukama za poticanje alternativnog i izvansudskog rješavanja sporova u građanskopravnim predmetima u kojima je jedna od stranaka u sporu pravna osoba čiji je jedini osnivač ili član odnosno imatelj udjela u pretežitom dijelu Republika Hrvatska (»Narodne novine«, br. 69/12 i 9/14).
- Odlukom se određuju mjere za izvansudsko rješavanje građanskih i trgovačkih sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska, odnosno pravna osoba kojoj je jedini osnivač ili član, odnosno imatelj udjela u pretežitom dijelu Republika Hrvatska
- cilj Odluke je brzo, učinkovito i odgovorno rješavanje sporova radi očuvanja poslovnih odnosa, rasterećenja poslovanja od mogućih rizika sporenja, smanjenja troškova, vremena i resursa, ostvarenja ušteda i zaštite proračuna Republike Hrvatske, sprječavanja nastanka sudskih postupaka uvijek kad je to moguće i rasterećenja pravosuđa. Sudski postupak u svim sporovima treba biti posljednja mogućnost

-
- tijela državne uprave i pravne osobe kojima je jedini osnivač ili član odnosno imatelj udjela u pretežitom dijelu Republika Hrvatska dužna su preuzeti odgovornost za rješavanje vlastitih sporova i poduzeti sve mjere potrebne za sprječavanje njihovog nastanka, učinkovito upravljanje njima uz primjenu odgovarajućih izvansudskih načina rješavanja sporova
 - prijedlog za razmatranje spora Povjerenstvu za izvansudsko rješavanje spora može podnijeti:
 1. tijelo državne uprave iz čijeg djelokruga proizlazi spor
 2. pravna osoba kojoj je jedini osnivač ili član odnosno imatelj udjela u pretežitom dijelu Republika Hrvatska koja je stranka u sporu
 3. tijelo državne uprave ili pravna osoba s javnim ovlastima koje su osnovane posebnim zakonima u čijem su djelokrugu poslovi koji se odnose na djelatnost pravne osobe kojoj je jedini osnivač ili član odnosno imatelj udjela u pretežitom dijelu Republika Hrvatska koja je stranka u sporu
 4. državno odvjetništvo ili
 5. stranka koja je u sporu s Republikom Hrvatskom
 - nakon razmatranja spora Povjerenstvo za izvansudsko rješavanje spora će o načinu rješavanja spora odnosno o poduzimanju potrebnih mjera radi otklanjanja uzroka nastanka spora dati:
 - preporuku ako je vrijednost predmeta spora do uključivo 1.000.000,00 kn,
 - prijedlog Vladi Republike Hrvatske radi davanja preporuke ako je vrijednost predmeta spora veća od 1.000.000,00 kn.

ZAKONI KOJI REGULIRAJU MIRENJE

Osnovni zakon:

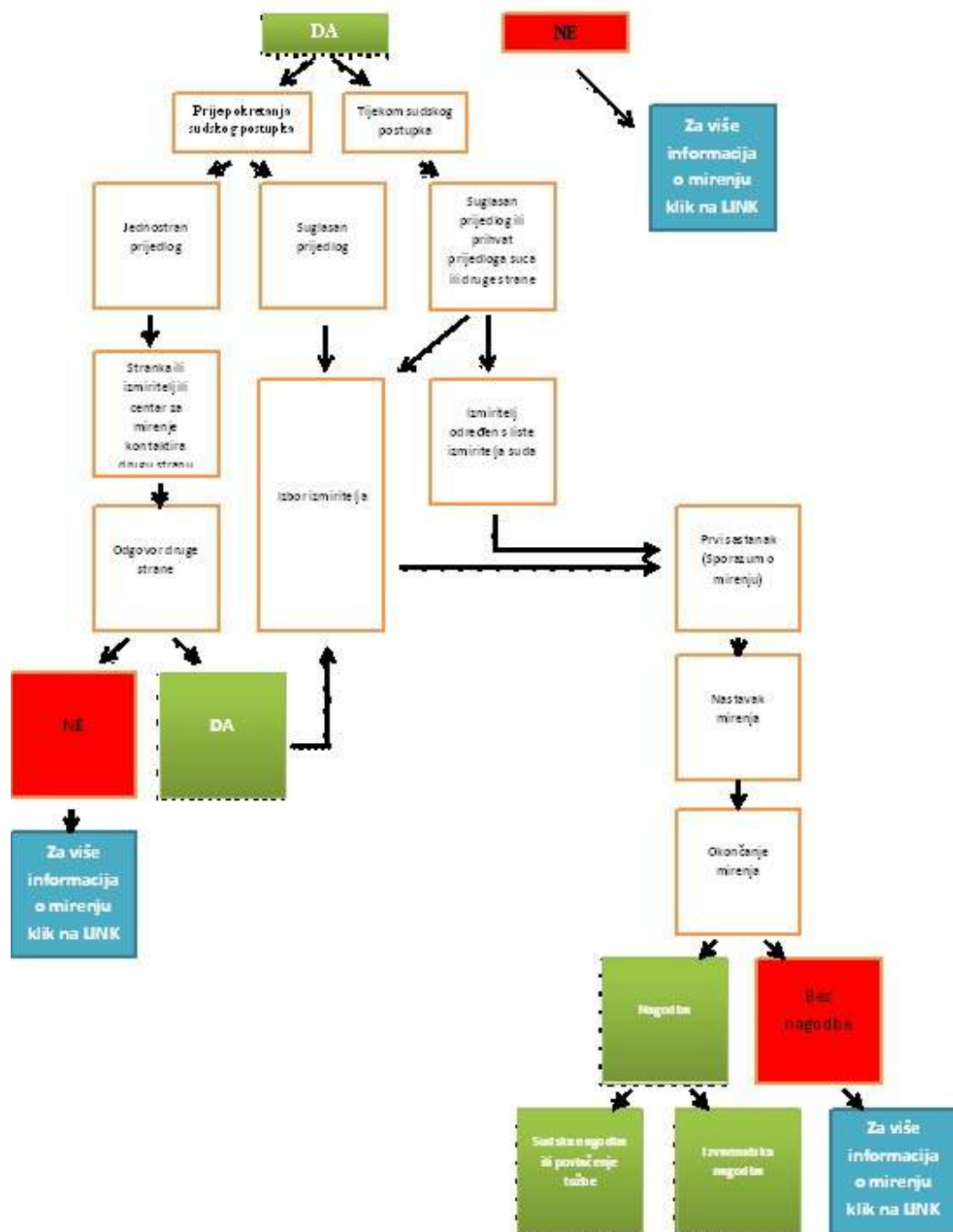
Zakon o mirenju („Narodne novine“, broj 18/11)

Ostali zakoni koji reguliraju materiju mirenja:

- Zakon o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)
- Zakon o radu („Narodne novine“, broj 93/14)
- Obiteljski zakon („Narodne novine“, broj 103/15)
- Zakon o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13 i 152/14)
- Zakon sudovima za mladež („Narodne novine“, broj 84/11, 143/12, 148/13 i 56/15)
- Zakon o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 41/14 i 110/15)
- Zakon o suzbijanju diskriminacije („Narodne novine“, broj 85/08 i 112/12)

HODOGRAM MIRENJA

VIŠE INFORMACIJA

Brze poveznice:

- <http://mirenje.hr/category/vijesti/>
- <http://medijator.com.hr/>
- <http://www.fso.hr/>
- <http://miriteljsplit.com/zasto-izabrati-mirenje/>
- <http://www.hgk.hr/centar-za-mirenje/o-mirenju>
- http://www.hok.hr/centar_za_mirenje
- <http://www.hup.hr/o-centru-za-mirenje-hup-a.aspx>
- <http://www.hup.hr/centar-za-mirenje-u-bankarstvu.aspx>
- <https://www.huo.hr/hrv/centar-za-mirenje/15/>
- <http://www.hok-cba.hr/hr/center-za-mirenje-hoka>
- <http://www.zagreb.hr/default.aspx?id=27738>

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
pravosuđa